

un doc. de 1437) (*BABL* xi, 151) sigui autòcton català i no manllevat del francès. Però en tot cas era mot romànic i ben important; la formació *trellat/entrellat* és rigorosament paral·lela a la del fr. *treillis*, que designa exactament això. En oc. ant. coexistien *trelha* i *trilba*; però tendint a quedar estereotipat, en català, en l'estil arcaic i notarial, s'hi imposà la variant en *i* coincident amb la vocal llatina.

En cat. *trilla* mostra vast i sòlid arrelament toponímic i fins dialectal. També en català degueren coexistir les dues formes, amb *e* i amb *i*. I el fet que tots dos corrents etimològics estiguin representats en totes dues zones, acaba de demostrar, al meu entendre, que hi hagué acumulació i suma dels dos corrents etimològics. Fixem-nos, en fi, que també podem interpretar *no tenir trellat* a base de no tenir travament (cast. *trabazón*), d'on 'cohesió', 'coherència'; *no té solta* és no té solució, o sigui deslligament. +*Destrellat* val. 'persona o cosa que manca de trellat' (J. G. M., 1955).

TRILLA. Dono en apèndix la documentació d'aquest mot en català. Però comencem per notar que no solament fou toponímic. *Trilyes* està usat per 'hortes' com a paraula viva en les Ordenacions i Bans del Comtat d'Empúries de mj. S. XIV: *RLR* xv, 182; p. 40, § 9, p. 41, 47.2f.; deu ser 'parral, horta de parres' en el *Spill* de Castellbò: «passe a sòl de les clausures del prat de vila, que solie ésser *trilla*, afronte ab la *trilla* de Ramon Garreta ---», Alins de V. Ferrera, f° 63v°; a la mateixa vall, l'any 1681 «un tros de *trilla* nomenada la *trilla de Casa Mitjana*» (Capbreu de Castellarnau, cop. 1759, 10); *trilla* 'parra' c. S. XIV, Vic (Ca. Candi, *MiscHistCat.* II, 372). «Posant-me prop d'una *trilla*, tot sol, / de rames grans e fulles ben espessa», Fc. Oliver c. 1460, en la seva re-creació de *Madama sense Mercè*, v. 156; i de nou, 168: allà on Alain Charrier havia posat *treille* (*Rom.* LXII, 493).

En altres casos, els contextos ens deixen més en dubte, entre veure-hi un nom de lloc, o un pretopònim o genèric. Però en alguns d'ells també sembla més aviat apellatiu: «*trilliam* unam que fuit ---» en un doc. de l'A. C. A., de 1889, p. p. les *Mem. AcBL* v, 251 (cf. *RFE* XVI, 131); «*vitis cum trileas*» a. 1002, «orto cum *trilias*» a. 1047 (*Cart. St. Cugat* II, pp. 12, 257); «in termine castri Olerdule ad ipso loco que --- et ipso orto quod est in *trilla* de Scit. Auentini --- in via publica qui pergit ad Granata et ad Pax», MiretS (*Templ. H.* 31), «prope *trille* quam pater meus dedit ad luminaria altaris» a Bages de Ross., a. 1422; «*ipsa trilla* episcopalis et mansus» a. 1145; «P. G. tenet dimidium *trillam* per me» a Paçà a. 1146 (Colle. Moreau, vol. LX, LXI, LXII); «omenes *trilias* nostras quas habemus in --- Granolers, tali pacto ut fratres prefate Militie defendant hoc totum semper» a. 1188, MiretS (*Templ. H.* p. 65); «Dimito hospitali --- meam *trilliam* Tomarellam quam emi a R. Baldia» 1244 Vic (CaCandi, *Misc. Hist. Cat.* II, 420). Una *trilla* espessa potser era un verger o una horta amb bosc: «unam feixiam terre --- in ipsa nostra *trilia* espesa de calle Sancti Johannis ville Vici ---» a. 1256, Vic (CaCandi, *MiscHistCat.* II, 372).

El domini del mot seguia per l'Aude, car el dicc. de Sabarthès hi registra 3 *La Trilbe*, 5 *La Trille* i 1 *Les Trilbas*. ¿Cal advertir que el nostre cognom *Tries* està per *Triy(l)es* i ve d'aquí? I avui *La Tria*, *Les Tries*, resta com a NL freqüent a bastantes comarques del cat. or. (Bages, Garrotxa etc.). Car pronunciada com y la consonant *yl*, sovint apareix *tria* (junt amb *cloisses* en doc. de Bna., S. XIV, *BDC* XVIII). També *Triola*, que prové del diminutiu *trillola*. *AlcM* posa un *trillo*; però no sé si ve d'aquí, o de *trull*, o està per cert *trinyol* m. 'tros de corda dolenta'; i el mateix dicc de «una dotzena de *triyoles* d'espert ---» Bna. a. 1448 (CaCandi, *MiscHistCat.* II, 208).

El collectiu *trillar* apareix en gran abundor: «negun habitant --- no done primícia dels *trillars*, ni de parts, sinó tan solament la trentena part de ço que s'i cullirà» SdUrg. a. 1470 (*BABL* XI, 287). «Una gran vinya --- de tenguda de deu jornals de llauró afron-te --- ab lo *trillar* d'En P. F.» a Castellciutat; «la venema del dit *trillar* pren Na Sclamonda», «ix al toçal sobrel lo *trillar* d'En Gualt», *Spill* de Castellbò, 74v°, 77r° i s. v. *Aravell*; «Jo testes, laurant en un *trillar* meu --- al *trillar* de prop casa mia», SdUrg. a. 1523 (*BABL* XVI, 60) «un *trillar* o tengar dit Riblereres» al terme de Surp (Capbreu de Rialb, a. 1602, f° 67r). I en efecte ha quedat com a NL o genèric en aquesta zona del Segre i de la N. Ribagorçana: *Trilà 'l Baró* al costat de la Solana del Baró, així com *Lu Trilà* i *Lo Trilà Vell* Noves de Segre. *Les Estrilla(rs)* a Escarlà.

+*Entri(lla)r* v. 'muntar en forma de trilla o parra': «una encontrada qui s'anomena terra de Bongaudir, en la qual se ligen les vinyes ab longanisses al *entriar*, e han-hi una oca per un diner», *Decam.* VIII, § 3, 446.9 (trad. «nella quale si legano le vigne colle salicce e avevasi un' oca a denaio», mot, doncs, afegit pels traductors. Aquí tindrem, doncs, el radical d'*entrellat*; com hi ha d'altra banda *trelbar* «grimper, s'é-taler comme une *treille*», *trelbat*, *trèlha* i *trilba* «treille» en els trobadors (*PDPF*).

Trellega, V. *traiga* *Trellija*, V. *tragella* (*TREURE*) *Trellis*, V. *tres* *Trem*, *trema*, *tremada*, *tremaire*, *tremall*, *tremany*, *tremar*, V. *trama* *Tremascles*, error de còpia per *cremascles* *Tremebund*, V. *tremoar* *Tremelga*, castellanisme, V. *MIELGA*, II (*DCEC/DECH*) *Tremend* (tirar), *tremendes*, *tremendisme*, *tremendo*, *tremenis*, *trement*, V. *tremolar* *Trementina*, *trementinaire*, V. *terebint* *Trémer*, *trementura*, V. *tremolar* *Tremesclar*, V. *entremesclar* (*MESCLAR*)

+*Tremesén* eiv. «clase de tela o tejido» (PzCabr.): és el nom que tenia tradicionalment en català la ciutat algeriana de *Tlemsén*.

Tremesí, *tremesó*, *tremesor*, V. *tres* i *mes* *Trame-tre*, V. *metre* *Tremir*, *trémol*, V. *tremolar*

TREMOLAR, del ll. vg. *TREMŪLARE* id., derivat de *TRĒMŪLUS* 'tremolós', i aquest, de *TRĒMĒRE* 'tremolar'. □ 1.ª doc.: S. XIII.